

Maja Vasiljević-Milojković
Učiteljski fakultet, Beograd

Stručni rad
„Obrazovna tehnologija”
2/2004.
UDK: 37.01

PRIMENA INDIVIDUALIZOVANE NASTAVE NA PRIMERU OBRADE NASTAVNE JEDINICE GODIŠNJA DOBA

Rezime: Individualizacija je jedna od permanentnih inovacija. Ovom inovacijom možemo značajno uticati na razvojne promene svakog pojedinca, da on razvija svoje sklonosti i sposobnosti.

Ključne reči: individualizovana nastava, individualizacija i inovacije.

Individualizovanom nastavom ostvarujemo one ciljeve i zadatke koji su maksimalno usaglašeni mogućnostima učenika. Individualizovana nastava je stalna didaktička inovacija. Njome, u značajnoj mjeri, utičemo na optimizaciju nastavnog procesa. Ovom vrstom nastave se omogućava da svaki učenik napreduje svojim tempom rada, da optimalno angažuje svoje intelektualne potencijale.

Ova vrsta nastave omogućava da svaki učenik bude uspješan, da postiže najbolje rezultate iz one oblasti za koje ima najviše dara i sposobnosti.

Primena individualizovane nastave traži temeljnu pripremu nastavnika. Zahteva prethodno kontinuirano praćenje rada i napredovanja učenika, kako bi se nastavni zadaci i odmerili prema sposobnostima svakog učenika.

1 model primene individualizovane nastave

Razred: drugi
Nastavni predmet: Priroda i društvo
Nastavna tema: Snalaženje u vremenu
Nastavna jedinica: Godišnja doba
Nastavni sadržaj: Pojam i karakteristike godišnjih doba, promene koje su izazvane njihovim smjenjivanjem u prirodi i društvu

Tip časa: obrada

Cilj i zadaci časa:
Proširivanje postojećih i usvajanje novih znanja o godišnjim dobima i njihovim karakteristikama, usvajanje datuma početka i trajanja godišnjih doba, usvajanje pojma

ravnodnevnice, kratkodnevne i dugodnevne i njihovo prikazivanje crtežom, uočavanje i definisanje promena na biljkama i životinjama, aktivnosti ljudi u različitim godišnjim dobima, vremenske prilike, značajniji praznici u okviru pojedinih godišnjih doba, razvijanje kritičkog stava prema prednostima i nedostacima datog godišnjeg doba, proširivanje znanja o tome zašto i kako uopšte nastaju godišnja doba na našoj planeti i da li su ona ista za sve njene stanovnike.

Trajanje: dvočas (90 minuta)

Oblik rada: frontalni, grupni

Korelacija: muzička i likovna kultura

Potreban materijal: audio kasete, nastavni listići, kalendari, hamer-papir za aplikacije udžbenik, papir za crtanje, primerci dečje štampe, elektronska enciklopedija (ENCARTA)

TOK ČASA

1. KORAK

Na samom početku se realizuje intelektualno-emocionalna priprema učenika putem igre asocijacija u kojoj je konačno rešenje upravo naziv nastavne jedinice-godišnja doba. U ovoj igri učestvuju svi učenici odeljenja koji su podeljeni u dve grupe prema načinu sedenja u klupama. To je ujedno i najava nastavne jedinice i načina kako ćemo je obraditi, odvija se kroz frontalni oblik rada.(Prilog 1)

2.KORAK

Podsećamo se nečijeg rođendana, zahtevamo od učenika da navedu datum svog rođenja i tako obnavljamo znanja o tome šta svaki datum sadrži. Podsećamo se osnovnih predznanja o godišnjim dobima koja učenici imaju iz prethodnog razreda i meseci koji ih čine (bez zalaženja u datume početka godišnjih doba). Zatim se učenici, prema da-

tumu svog rođenja, podele u 4 grupe (kriterijum su meseci koji pripadaju datom godišnjem dobu), zauzimaju svoja mesta u prostoru i dobijaju zadatke.

3.KORAK

Učenici u svojim grupama dobijaju materijal za rad: po jedan list hamer-papira, papir sa zadacima, aplikacije potrebne za rad, kalendar. Učenici već imaju primerke dečje štampe, bojice, makaze, lepak, udžbenike... Rad se odvija na istim zadacima, ali se obrađuju kroz različita godišnja doba. Nastavnik svim grupama daje zajedničko uputstvo za rad: na posebnom papiru odgovoriti na postavljena pitanja kao pripremu za izveštavanje pred odeljenjem, na hamer-papiru napisati naziv godišnjeg doba, zalepiti i obojiti aplikacije i dodati aplikacije iz dečje štampe. (Prilog 2,3,4,5) Dok učenici rade slušaju muziku - kompoziciju "Godišnja doba" (Vivaldi) i dobijaju informaciju o tome kako se ova kompozicija zove i čemu je posvećena.

4.KORAK

Nakon završetka rada u grupama, učenici će predstaviti svoje godišnje doba pred ostalim grupama i prikazati im urađenu ilustraciju. Ostali učenici mogu postavljati pitanja ili kritike ukoliko uoče grešku u izlaganju ili pripremljenom materijalu. Zbog pozitivnog delovanja na atmosferu u odeljenju, svaka grupa će i otpevati prigodnu pesmicu u vezi sa svojim godišnjim dobom, ostali učenici im se mogu pridružiti. Posle izlaganja svake od grupa svi učenici dobijaju kratak zapis o tom godišnjem dobu i lepe ga u svesci, a ilustraciju za svako od njih će uraditi kao domaći zadatak u svojim sveskama, pored zalepljenog zapisa.

5.KORAK

Pošto smo proučili godišnja doba, naša znanja ćemo produbiti saznavanjem uzroka nastanka godišnjih doba na našoj planeti. U tome će nam pomoći animirana prezentacija iz elektronske enciklopedije ENCARTA 2000. Na ovaj način ćemo saznati da godišnja doba nastaju zbog okretanja planete Zemlje oko Sunca, ali i o tome da su godišnja doba različita na suprotnim stranama Zemljine polulopte. Ove informacije će biti date samo u formi obaveštenja i treba da podstaknu radoznalost kod učenika.

6. KORAK

Pre kraj časa ćemo sistematizovati usvojena znanja i proveriti ih pripremljenim nastavnim listićem (Prilog 6). Tako ćemo dobiti povratnu informaciju vezanu i za dati nastavni sadržaj, ali i za efikasnost ovakvog metoda rada. U ovom delu časa (ukoliko bude dovoljno vremena) učenici mogu ponovo preslušati po jedan deo Vivaldijeve kompozicije i na osnovu znanja o karakteristikama godišnjih doba pokušati da pogode na koje se doba koja kompozicija odnosi. Ovo će poslužiti kao deo opuštanja nakon završenog rada.

PRILOG 1

VISIBABA	MORE	ŽUTO LIŠĆE	SNEŠKO
DOLAZE LASTE	RASPUST	ZIMNICA	PAHULJE
SETVA	ŽETVA	POLAZAK U ŠKOLU	RASPUST
PROLEĆE	LETO	JESEN	ZIMA
GODIŠNJA DOBA			

RILOG 2

ZADACI ZA RAD

1. Na hamer-papiru napišite krupnim slovima naziv godišnjeg doba.
2. Ispod njega napišite datum kada to doba počinje i kada se završava, a zatim na kalendaru pronađite te datume.
3. Na slici nacrtajte i obojite trajanje obdanice i noći prvog dana tog godišnjeg doba. Sličicu zalepite na hamer-papir. Napišite ispod sličice kako se ta pojava zove.
4. Napišite nazive meseci koji pripadaju tom godišnjem dobu.
5. Odaberite, obojte i zalepite simbole koji prikazuju vremenske prilike u tom godišnjem dobu.
6. Nacrtajte drvo i prikažite bojicama ili kolaž-papirom šta se sa njim dešava u toku datog godišnjeg doba, zalepite ga na hamer-papir, a ispod njega nacrtajte još neke biljke i šta se sa njima dešava u tom dobu.
7. Nacrtajte ili pronađite sličice u dečjoj štampi o tome šta rade životinje u tom dobu, zalepite ih na hamer-papir.
8. Nacrtajte ili pronađite sličice u dečjoj štampi o tome šta rade ljudi u selu i gradu u toku tog godišnjeg doba.
9. Bojicama ili kolaž-papirom obucite dečaka i devojčicu tako da odgovaraju vašem godišnjem dobu, a zatim njihove sličice zalepite na hamer-papir.
10. Napišite naziv nekog praznika koji se obeležava u toku tog doba, setite se običaja koji su za njega vezani, a možete taj praznik i ilustrovati ako imate vremena.
11. Setite se koje su prednosti, a koji nedostaci tog godišnjeg doba i šta vi najviše volite da radite u tom periodu.
12. Podsetite se pesmice sa časova muzičkog koja govori o tom godišnjem dobu i otpevajte je pred razredom na kraju predstavljanja vaših radova.

Predlažemo da najpre obojite i pripremite sve sličice, a tek onda ih rasporedite i zalepite na hamer-papir. Srećan rad!!!

Ime i prezime: _____

NAUČILI SMO O GODIŠNjim DOBIMA

1. Navedi nazive godišnjih doba.

2. Upiši godišnja doba kojima pripadaju određeni meseci:

decembar, januar, februar - _____

septembar, oktobar, novembar - _____

mart, april, maj - _____

jun, jul, avgust - _____

3. Popuni sledeću tabelu:

Godišnje doba	Datum kada počinje:	Datum kada se završava:

4. Nacrtaj po jednu sličicu za svako godišnje doba.

--	--	--	--

5. Koje je tvoje omiljeno godišnje doba i zašto? Opiši ga, šta se tada dešava sa biljkama, životinjama i ljudima, kakvo je vreme i šta ti najviše voliš da radiš? _____

